

De simplistische opvatting dat het beroepskader van het leger niet had gedeugd, was ook binnen het Militair Gezag gemeengoed geworden. 'De houding van het Militair Gezag', aldus jegens de Enquêtecommissie luitenant-kolonel A. J. E. Lamberti, na de bevrijding garnizoenscommandant te Maastricht, 'was van dien aard dat, wanneer men bemerkte dat men met een beroepsofficier had te doen, men deze de rug toekeerde. Voor een beroepsofficier was geen emplot te vinden.' Samen met een collega-beroepsofficier bood Lamberti daags nadat Maastricht was bevrijd, aan het Militair Gezag zijn diensten aan, maar

'we kregen de kans gewoon niet, de een of andere reserve-officier werd voor dergelijke functies aangesteld. Toen de bevelhebber der Nederlandse strijdkrachten voor het eerst in Maastricht kwam, kreeg de garnizoenscommandant (ondergetekende) niet de kans met de prins te spreken, hoewel ik op het portaal heb gestaan. De padvindertjes wél, maar de garnizoenscommandant niet.'

Erger nog: na zijn eerste bezoek aan de prins te Brussel, kwam van Kooten, benoemd tot commandant van de Stoottroepen in Zuid-Limburg, terug met de boodschap, aldus Lamberti: 'Alle officieren hun pakjes uit, de prins is geschrokken van de sterrenwereld hier.'¹ De gebruiken die vervolgens bij de Stoottroepen in acht werden genomen, streken vooral de beroepsofficieren tegen de haren: er werden geen rangen toegekend (in de illegaliteit waren er immers ook geen rangen geweest) en men sprak elkaar, precies als in de illegaliteit het geval was geweest, met de voornaam aan.

Ten aanzien van de beroeps- en reserve-officieren werd de opvatting van de prins dat hij ze in beginsel geen van allen wilde inschakelen. In november '44 sprak hij met van Lidth af dat deze een beschikking zou uitvaardigen waarbij, zo schreef de prins, 'alle beroeps- en reserve-officieren' op non-actief gesteld zouden worden 'teneinde te voorkomen dat de heren zich op de borst slaan en zich in uniform steken, terwijl wij dan met de gebakken peren zitten, wat uitermate onaangenaam zou zijn. Bij reserve-personeel hebben wij de boel in zoverre in handen dat wij ze niet oproepen, maar met beroepspersoneel is dat iets anders'² – die beroepsofficieren wilden eenvoudig hun vak weer gaan uitoefenen en hadden daar formeel ook recht op. Bij nader inzien voelde van Lidth niet

¹ Getuige A. J. E. Lamberti, *Enq.*, dl. VIII c, p. 627-28. ² Brief, 17 febr. 1945, van prins Bernhard aan van Lidth (Collectie-A. Q. H. Dijkhoorn, map 'kopieën en dubbeln', 22 (RvO)).